

Holmön

🇸🇪 Holmöarna – ett landskap i ständig förändring

Natur och djurliv
 Holmöarna är en *landhöjningskärrgård* som för 2000 år sedan började resa sig ur havet. Inlandsisen har lämnat tydliga spår efter sig, dels i form av utsträckta kullar så kallade *drumliner* och dels som *isräfflor* i berghällar. Genom den pågående landhöjningen (ca 1 cm per år), avsnörs havsvikar och insjöar bildas. Det ger i sin tur skogar och stränder i olika utvecklingsstadier – en mosaik av naturtyper som också ger förutsättningar för ett *rikt djurliv*. Älg, rådjur, skogshare samt sälar är några av de arter som lever på och runt öarna. Havet erbjuder viktiga uppväxt- och lekplatser för harr, sik och strömming. Fågellivet utgör en kombination av nordliga och sydliga arter. Havsrör, tretåig hackspett, tobisgrissla, smälom och trana är fågelarter som du kan få syn på.

Stor-Fjäderägg
 På håll syns den vita fyren och de gamla *fyrvaktarbostäderna*. Fyrmästarbostaden tjänar numera som fågelstation. Här sker årlig ringmärkning av tusentals flyttfåglar när de mellanlandar på sin väg mot Asien och Afrika. Öns läge på det smalaste stället mellan Sverige och Finland, gör Stor-Fjäderägg till en naturlig mellanlandningsplats. *Fågelstreck* i såväl nord-sydlig som öst-västlig riktning stannar till här. Kungsfågel och lövsångare hör till några av de vanligaste arterna som ringmärks.
 Naturen har en öppen karaktär med gles beväxning, grandungar och *klapperstensfält*. På 1500-talet fanns här ett av kustens största fiskelägen. Idag finns spår efter fiske och säljakt i form av *tomtningar* (enkla husgrunder), *gisträsen* (lämningar efter nattorkningsplatser), labrynter och *kompassrosor*. Fornlämningar skyddas av kulturminneslagen vilket innebär att det är förbjudet att på något sätt förändra, ta bort, skada eller täcka över en forn lämning. Vrak som är äldre än 100 år skyddas också enligt denna lag.

Ett av Sveriges största marina naturreservat
 Stora delar av Holmöarnas speciella land- och havsmiljö är ett *naturreservat*. Elda bara på *iordningställda grillplatser* och håll hunden kopplad. På särskilda informationstavlor finns det mer information om vad som gäller. Inom fågelskyddsområdena är det beträdnadsförbud under perioden 15/4–15/8 inom 100 meter från strandlinjen.

Samhälle och kultur
 Sedan medeltiden finns det bosatt befolkning på Holmön. *Fiske, jakt och jordbruk* var länge en försörjningskälla för människorna på Holmön och än idag finns här åretruntboende. Öarna har många besökare under sommarhalvåret, i synnerhet vid de populära evenemang som återkommer varje år. *Postrodden* är en årlig folkfest till minnet av finska Björkö- och Holmöbornas skyldighet att under århundraden köra resanden och post över Kvarken. På den ca 60 km långa historiska vattenvägen ros och seglas då allmogebåtar. *Visfestivalen* på Holmön är ett annat känt arrangemang som anordnats varje år sedan 1994. Andra besöksmål är öns kyrka, Holmöns *båtmuseum*, Holmögdads och Berguddens fyrplatser, väderkvarnen uppe på Halla, fiskebastumiljöer och det gamla *fiskeläget* i Gäddbäckssundet.

Läs mer/For more information
www.visitumea.se (in English)
www.holmon.com (in English)
www.holmonsbatmuseum.se (in English)
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten (in Swedish)

🇬🇧 The Holmö Islands – a landscape in constant change

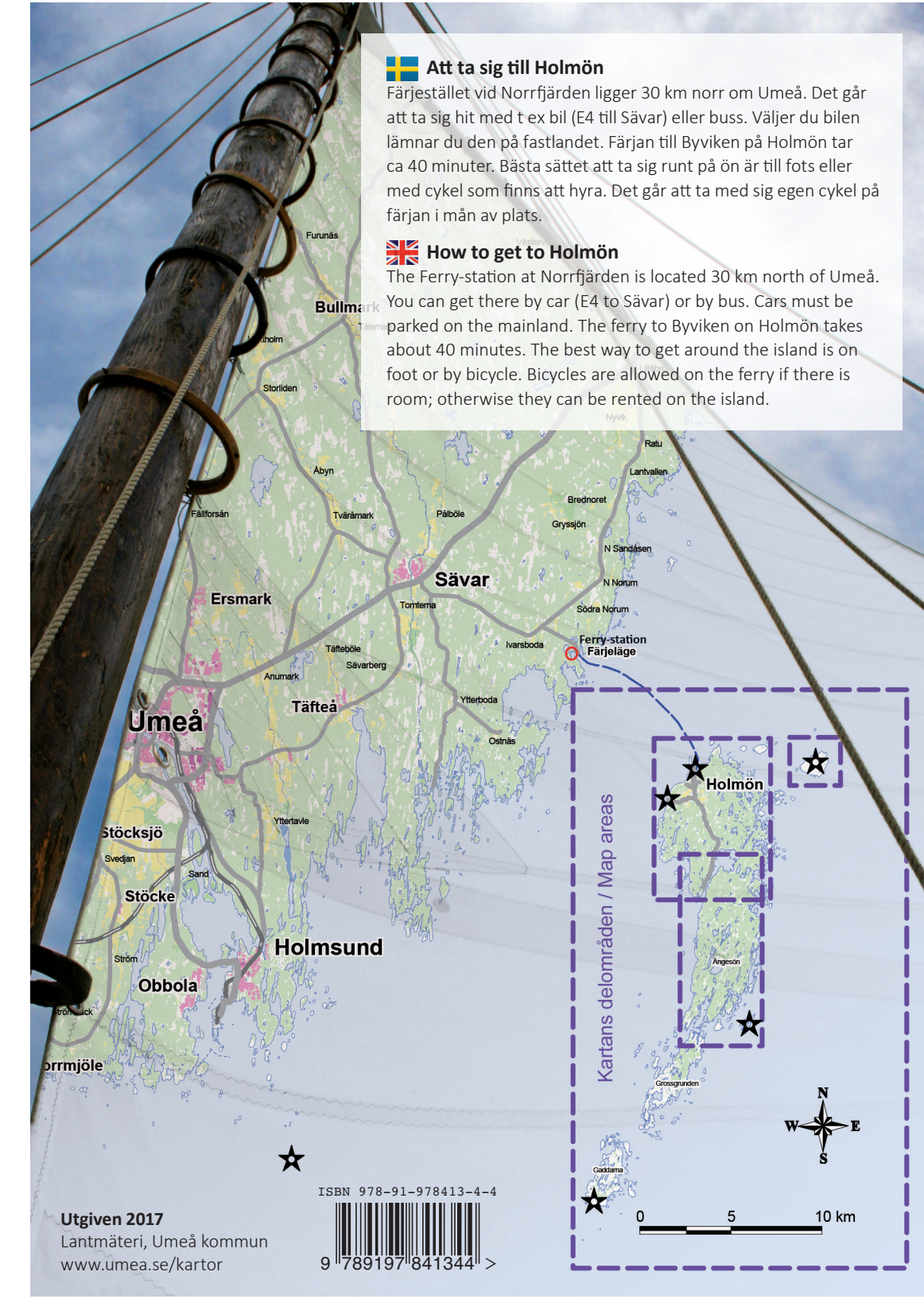
Nature and wildlife
 The Holmö Islands are a *land elevation archipelago* that began to rise above the sea about 2 000 years ago. The receding ice sheet left telltale traces of the ice movement like *drumlins*, elongated hills of glacial sediment and *glacial striations* on flat rock surfaces. As a result of the ongoing land elevation, about 1 cm per year, inlets are cut off and lakes are formed. This in turn gives rise to forests and beaches in different stages of development – a mosaic of biotopes that provides a *rich wildlife* habitat. Elk, roe deer, hare and the seal are a few of the species that live on and around the islands. The sea provides important fish habitats and spawning grounds for grayling, whitefish and Baltic herring among other species. Both northern and southern species are represented in the bird life of the area. White-tailed eagles, three-toed woodpeckers, black guillemots, red-throated divers and cranes are a few of the species you can see.

Stor Fjäderägg
 The old *lighthouse keepers' dwellings* can be seen in the distance. Nowadays, the lighthouse keeper's house serves as a birding station. Here the annual bird ringing of thousands of migratory birds takes place, when they stopover on their way to Asia and Africa. The island is located at the narrowest point between Sweden and Finland and makes Stor Fjäderägg a natural place to stop. Flights of *migratory birds* in both a north-south and east-west direction stop here. Goldcrests and willow warblers are a couple of the most common birds that are ringed.

The landscape is open and covered with *rock rubble fields*, sparsely vegetated heaths and small isolated spruce grooves. During the sixteenth century one of the largest fishing villages along the coast was located here. Today there are archaeological remains of fishing and seal hunting in the form of remains from seasonal dwellings such as *simple stone settings*, small stone cairns (remains from net-drying stands), *boulder labyrinths* and *compass roses*. As ancient remains are protected by the Swedish Cultural Monuments Act, it is prohibited to alter, remove, damage or cover up ancient remains. Ship wrecks that are older than 100 years are also protected by this law.

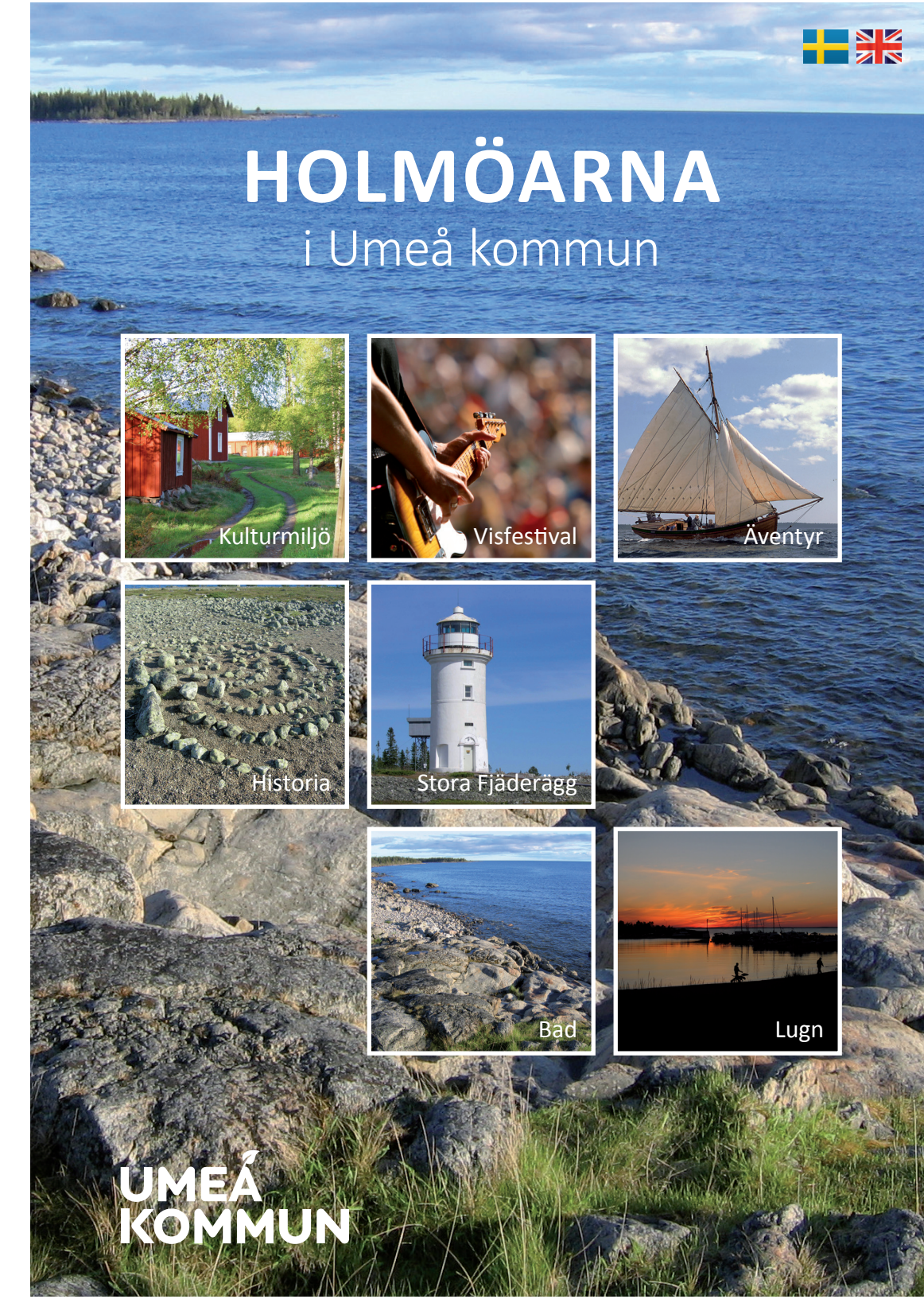
One of Sweden's largest marine nature reserves
 Large areas of the special land and marine environments of the Holmö Islands are part of a *nature reserve*. Therefore, *fires must be contained to designated barbecue areas* and dogs must be kept on a leash. More information about the rules and regulations are displayed on special information boards in these areas. Within the bird conservation areas trespassing is not allowed inside a 100-metre radius of the shoreline between the 15th of April and 15th of August.

Society and culture
 There has been a resident population on Holmö since the Middle Ages. For many decades *fishing, hunting and farming* were the major sources of income for the residents of the islands, and even to this day people still live here all-the-year-around. Throughout the summer period the islands have many visitors, especially during the popular events that are organised each year. *Postrodden* is an annual festival that is based on the century-old duty that the inhabitants of the Finish Björkö Island and the Holmö Islands had of transporting travellers and mail across the Kvarken straits. The competing teams row and sail the 60-kilometre waterway in traditional wooden boats. The *Folk song festival* is another well-known event that has taken place since 1994. Other local attractions are the Church, the *Holmö Boat Museum*, the lighthouse stations at Holmögdad and Bergudden, the windmill up on Halla, fishermen's saunas and their surroundings, and the old fishing village at Gäddbäckssundet.

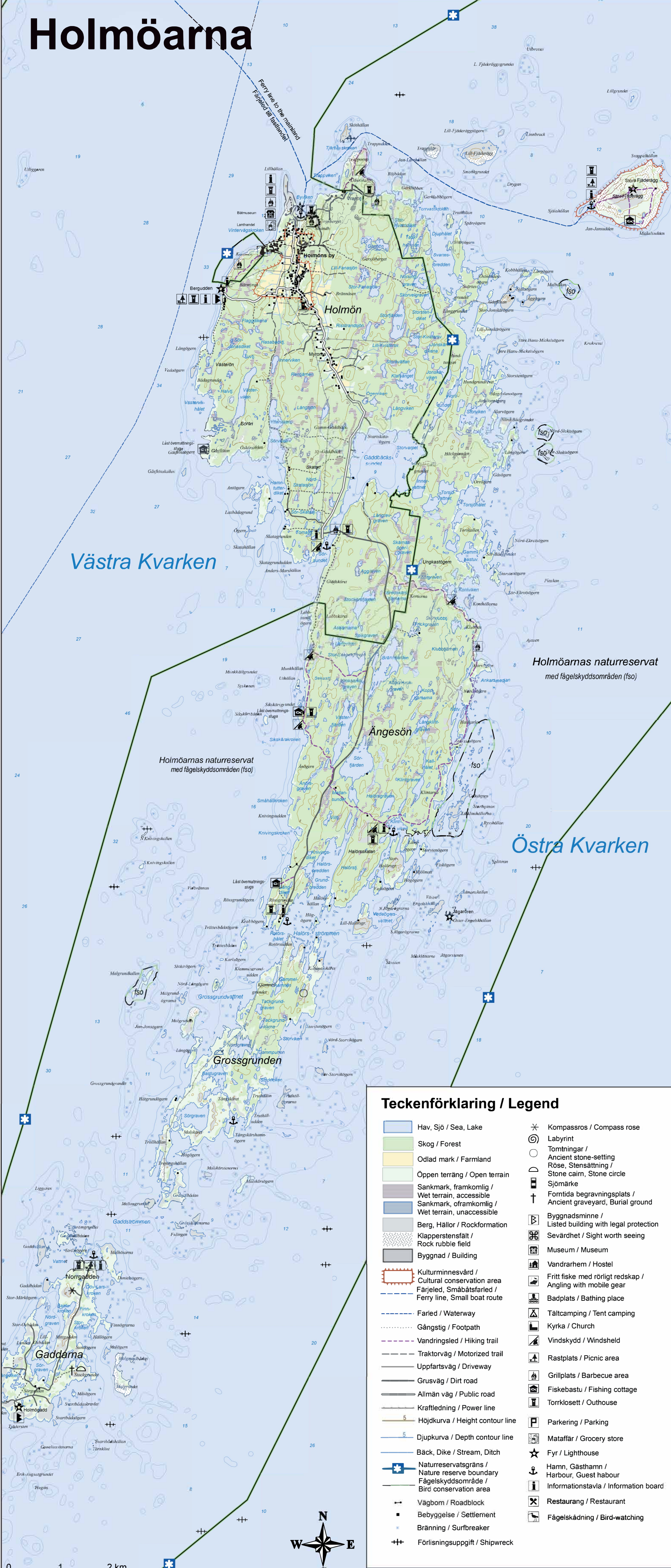
🇸🇪 Att ta sig till Holmön
 Färjestället vid Norrfjärden ligger 30 km norr om Umeå. Det går att ta sig hit med t ex bil (E4 till Sävar) eller buss. Väljer du bilen lämnar du den på fastlandet. Färjan till Byviken på Holmön tar ca 40 minuter. Bästa sättet att ta sig runt på ön är till fots eller med cykel som finns att hyra. Det går att ta med sig egen cykel på färjan i mån av plats.
🇬🇧 How to get to Holmön
 The Ferry-station at Norrfjärden is located 30 km north of Umeå. You can get there by car (E4 to Sävar) or by bus. Cars must be parked on the mainland. The ferry to Byviken on Holmön takes about 40 minutes. The best way to get around the island is on foot or by bicycle. Bicycles are allowed on the ferry if there is room; otherwise they can be rented on the island.

Utgiven 2017
 Lantmäteri, Umeå kommun
www.umea.se/kartor
 ISBN 978-91-978413-4-4
 9 789197 841344

Tryckort: Tryckort City Umeå AB. Engelsk översättning: Robert Mullins. Fotografier: Kenneth Sandelin, Lena Tengler och Ulf Holmgren.

Holmöarna

Teckenförklaring / Legend

	Hav, Sjö / Sea, Lake		Kompassros / Compass rose
	Skog / Forest		Labyrint
	Odlad mark / Farmland		Tomtingar / Ancient stone-setting
	Öppen terräng / Open terrain		Röse, Stensättning / Stone cairn, Stone circle
	Sankmark, framkomlig / Wet terrain, accessible		Sjomärke
	Sankmark, oframkomlig / Wet terrain, inaccessible		Fornida begravningsplats / Ancient graveyard, Burial ground
	Berg, Höllor / Rockformation		Byggnadsminne / Listed building with legal protection
	Klapperstensfält / Rock rubble field		Sevärthet / Sight worth seeing
	Byggnad / Building		Museum / Museum
	Kulturminnesvård / Cultural conservation area		Vandrarhem / Hostel
	Färjeled, Småbåtsfärd / Ferry line, Small boat route		Fritt fiske med rörligt redskap / Angling with mobile gear
	Färdled / Waterway		Badplats / Bathing place
	Gångstig / Footpath		Tältcamping / Tent camping
	Vandringssled / Hiking trail		Kyrka / Church
	Traktortväg / Motorized trail		Vindskydd / Windshield
	Uppfartsväg / Driveway		Rastplats / Picnic area
	Grusväg / Dirt road		Grillplats / Barbecue area
	Allmän väg / Public road		Fiskebastu / Fishing cottage
	Kraftledning / Power line		Torkklosett / Outhouse
	Höjdkurva / Height contour line		Parkering / Parking
	Djupkurva / Depth contour line		Mataffär / Grocery store
	Bäck, Dike / Stream, Ditch		Fyr / Lighthouse
	Naturservatsgräns / Nature reserve boundary		Hamn, Gästhamn / Harbour, Guest harbour
	Fågelskyddsområde / Bird conservation area		Informationstavla / Information board
	Vägbom / Roadblock		Restaurang / Restaurant
	Bebyggelse / Settlement		Fågelskädnig / Bird-watching
	Bränning / Surfbreaker		
	Förlisningsuppgift / Shipwreck		

Stor-Fjäderägg

